

HOVAWART

33

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland

Zomer 2024

Lidmaatschap en contributie
De contributie bedraagt € 40,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmelding en opzegging:
pmeesterhovawartvereniging@gmail.com.
Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging. Zie voor meer info hovawartbond.nl, startpagina, rechterkolom bij het inschrijfformulier.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
- Kees van der Sar, secretaris
- Camiel Daamen, penningmeester
- Christel van de Westelaken, vice-voorzitter
- Hetty Slaats, bestuurslid
- Helen van der Sluis, bestuurslid

Voor de portefeuilleverdeling van het bestuur zie hovawartbond.nl, Algemeen, Bestuur.

Commissies

- Jacqueline Wullms, fotografie
- Rob Joosten, medisch advies (vragen via bestuur)

Team Gedragstesten

- Annemiek Kliebisch, Groep + neusaanleg
- Jan v Doremalen, Groep + optische prikkel + akoestische prikkel
- Hans Wullms, Groep + optische prikkel + akoestische prikkel
- Ylena Somers, Groep + spelen vreemde persoon
- Kees van der Sar, algemeen + binnenkomen + begeleiding
- Christel van de Westelaken, algemeen + buitdrift + spelen vreemde persoon
- Hetty Slaats, algemeen + schrijver
- Kees van Gorp, algemeen + verdedigen van eigenaar
- Jacobien Uenk-Wagemaker, algemeen (aspirant tester)
- Jacqueline Wullms, fotografie

Bijdragen voor clubblad zenden naar:
kopijclubblad@gmail.com

© UIT DIT CONTACTBLAD MAG U NIETS
OVERNEMEN ZONDER
VOORAFGAANDE TOESTEMMING

Voorwoord

Beste leden,

Zomerreces? Wij nog even niet...
Na een supermooi showevenement is het zeker niet rustig voor het bestuur. Binnen de georganiseerde fokkerij moeten we proberen om met alle erkende hovawartverenigingen een basisreglement op te stellen. Dit basisreglement noemen we de foknormen voor fokkerij. Dit zijn de minimale eisen voor iedereen die een Hovawart wil fokken. Het lijkt moeilijker dan ooit om de neuzen een richting in te krijgen. Later volgt er een uitgebreider artikel over de foknormen.

Belangrijk zijn ook de lessen die door mij en Marieke Vissers verzorgd worden. Heel blij ben ik ook met de werkzaamheden die op de locatie verricht zijn door een hele grote groep leden. We kunnen er trots op zijn dat we in een korte periode zoveel hebben bereikt. We zijn nu de tweede grootste vereniging, hebben een groot aantal evenementen, een eigen locatie, een prachtig clubblad, de grootste clubmatch en ook dit jaar weer een trainingsweek. In de fokkerij zijn we actief, er komt een prachtig boek en we hebben een bestuur dat al jaren samenwerkt in deze samenstelling en stap voor stap uitbreidt.

Ook hebben we een heel groot aantal leden dat al jaren in ons midden is. Kortom, tevreden over de ontwikkelingen die gaande zijn. Tevreden? Nee, nooit, we blijven proberen en verbeteren, maar we prijzen ons wel gelukkig met de huidige ontwikkelingen.

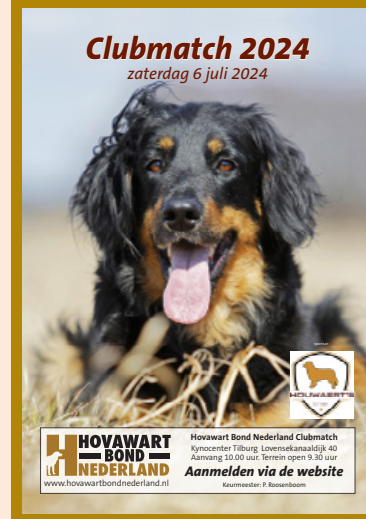
Voor diegenen die met vakantie gaan: Veel plezier, geniet van en met elkaar en tot een volgende ontmoeting.

Kees van Gorp, voorzitter

Clubmatchuitslagen

Op dit moment worden de gegevens van de kampioenschapclubmatch verwerkt. Door de vakantieperiode en grote drukte gaat dit nog enige tijd duren. We verwachten de gegevens in september op onze website te kunnen plaatsen. Bij de rubriek 'laatste nieuws' en op de opstartpagina van onze website www.hovawartbond.nl wordt u geïnformeerd zodra de gegevens gepubliceerd zijn. Ook zal de penningmeester u persoonlijk met een mail van de publicatie op de hoogte brengen. Deze extra service bieden wij graag aan, zodat we onze leden van goede informatie kunnen voorzien. Volg ons op de website.

Ken jij deze weetjes over het hondenlichaam al?

Vreemde lichaamsdelen

Deel 2

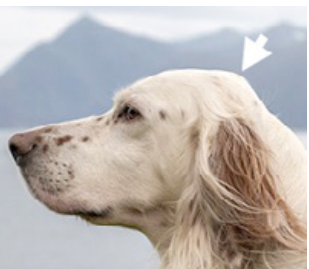

Honden hebben een aantal lichaamsdelen die wij mensen niet hebben, maar andersom hebben wij ook een aantal botjes die honden weer niet hebben. En wist je dat honden superzaad en supereitjes hebben?

6. Jachtknobbel (occiput)

De jachtknobbel is die 'rare' bult op het achterhoofd van een hond. Met name de jachthonden hebben een prominente jachtknobbel. Vroeger dacht men dat dit betekende dat een hond een sterk reukvermogen had, maar dit is een fabeltje.

Op zich is het een normaal onderdeel van de anatomie, bij mensen heet het geen jachtknobbel, maar achterhoofdsbeen (os occipitale).

7. Orgaan van Jacobson (organum vomeronasale)

De meeste hondenliefhebbers weten natuurlijk al wel dat honden een superneus hebben,

maar dat neemt niet weg dat dit een zeer bijzonder ontwikkeld hoogstandje is! Het orgaan van Jacobson is vergelijkbaar met de menselijke reuk- en smaakorganen (neus en mond). Wanneer een hond inademt door de mond, voert de lucht langs het orgaan van Jacobson dat zich a.h.w. bovenin het gehemelte bevindt. De hond 'ruikt' dus niet alleen met zijn neus, maar ook met zijn mond. Daarbij komt nog dat de mens ongeveer 5 miljoen reukcellen heeft en de hond tussen 125 en 300 miljoen!

8. Honden hebben zweetvoeten

Mensen zweten via de huid, alleen honden kunnen dat niet. Zij kunnen hun warmte alleen kwijt via de bek en hun poten. Dus ja, jouw hond kan zweetvoeten hebben...

9. Supereitjes en superzaad

Honden zijn in tegenstelling tot wolven niet monogaam. Honden doen het, simpel gezegd, met iedereen. Een teefje produceert meerdere eitjes die na rijping soms wel tot zeven dagen ontvankelijk zijn voor bevruchting, daarom krijgen honden maar zelden

één pup. Daar komt nog bij dat het sperma van een reu tot acht dagen in leven kan blijven. Als een teefje met meerdere reuen paart tijdens de vruchtbare periode, dan kunnen de puppy's uit dat ene nest verschillende vaders hebben. Stel dat het Border Collie teefje Lily tijdens haar vruchtbare periode paart met Border Collie Bliksem, maar óók met zwerfhond Scruffy, dan zou ze in theorie een aantal Border Collie pups kunnen krijgen van vader Bliksem, maar ook een aantal kruisingpups van vader Scruffy.

Bij de American Kennel Club is het toegestaan om dergelijk nestjes te registreren, het vaderschap zal dan wel met behulp van DNA vastgesteld moeten worden.

10. De oren bij de hond zijn bijzonder veelzijdig

Honden hebben 18 spieren om hun oren te bewegen en dat is wel 2 keer zoveel als bij de mens. Dat is niet voor niets. Ze gebruiken hun oren om geluiden op te vangen en dat kunnen ze veel beter dan de mens. Een hond kan geluiden op vier keer grotere afstand waarnemen en ook nog bepalen uit welke

richting het geluid komt. Daarnaast gebruiken honden hun oren veel als communicatiemiddel waardoor al die oorspieren ervoor zorgen dat de oren naar voren en achteren kunnen én omhoog en omlaag.

Ze zijn ook bijzonder nuttig om de hond te ontspannen. Het gehele oor heeft een relatie met maar liefst vier verschillende hersenzenuwen. Deze zenuwen geven zowel bewegings- als gevoelsinformatie door aan de oren, maar... daarnaast ook aan verschillende andere gebieden in het hoofd en de nek. Een van deze zenuwen is zelfs een heel bijzondere zenuw omdat deze ook relaties heeft met de borst- en buikorganen. Het masseren van de oren is daarmee niet alleen ontspannend voor huid, bindweefsel en spieren van hoofd en nek, maar ook voor de organen. Andersom, als de organen belast zijn of de spieren van hoofd en nek zijn gespannen, dan kun je dat vaak terugvoelen in de oren.

Christel van de Westelaken

Bron: Doggo.nl (bewerkt)

“Maar oma, wat heeft u grote oren...”

Rob Joosten

Ja, de terugkeer van de wolf naar Nederland zo'n 10 jaar geleden heeft veel aandacht getrokken. Daarvoor verdween de laatste wolf uit Nederland in 1870. De wolf was lange tijd uitgestorven in Nederland, maar sinds enkele jaren zijn er weer wolven gesignaleerd, vooral in natuurgebieden zoals de Veluwe. Dit heeft geleid tot verschillende discussies en meningen. De welles-nietesdiscussie zal waarschijnlijk nog enige tijd doorgaan, omdat de terugkeer van de wolf in Nederland een complex en emotioneel beladen onderwerp is. Iedereen moet zijn eigen mening maar vormen. In dit stukje gaat het vooral over de link tussen onze hond en de wolf.

De hond en de wolf zijn opmerkelijk nauwe verwanten binnen de dierenwereld. De in Nederland voorkomende wolven zijn trouwens 'echte' wolven, geen hybriden (zie verder). Beide behoren tot de soort *Canis lupus*, maar hebben zich in de loop van duizenden jaren in verschillende richtingen ontwikkeld. De wolf, *Canis lupus Cains*, is de wilde, oorspron-

kelijke vorm, terwijl de hond, *Canis lupus familiaris*, door de mens is gedomesticeerd en verder gefokt om verschillende functies te vervullen. De domesticatie van honden vond in verschillende gebieden over de hele wereld en op verschillende tijdstippen plaats. In het oosten van China begon dit al zo'n 34.000 jaar geleden. In Europa gebeurde dit zo'n 15.000-16.000 jaar geleden. In het Midden-Oosten lijkt de domesticatie zo'n 13.000 jaar geleden te zijn begonnen.

Er wordt van uitgegaan dat onze hond afstamt van de grijze wolf; de soort die nu in ons land aanwezig is. Er zijn echter ook theorieën die beweren dat onze hond afstamt van wolvensoorten die inmiddels zelf zijn uitgestorven.

Een van de voornaamste gelijkenissen tussen honden en wolven is hun genetische samenstelling. Onderzoekers hebben ontdekt dat het DNA van honden en wolven voor meer dan 99% gelijk is. En dat is veel. Als we

bijvoorbeeld kijken naar paarden en ezels, dan zijn de genetische verschillen groter. De nakomelingen van een paard en een ezel, die een muilnier dan wel muilezel worden genoemd, zijn over het algemeen onvruchtbaar. Dit komt door een verschil in het aantal chromosomen tussen paarden en ezels. Aan de andere kant zijn de nakomelingen van een wolf en een hond wel vruchtbaar, omdat ze tot dezelfde diersoort behoren en dus hetzelfde aantal chromosomen hebben. Dit betekent dat wolven en honden onderling kunnen voortplanten en gezonde -hybride- nakomelingen kunnen produceren, die op hun beurt ook weer nakomelingen kunnen krijgen. Het fokken van nakomelingen tussen wolven en honden is in Nederland verboden. Dit komt omdat wolven een beschermde diersoort zijn en het kruisen met honden kan leiden tot ongewenste genetische vermenging en de natuurlijke populaties in gevaar kan brengen.

Ondanks de genetische verwantschap op chromosoomniveau zijn er op genniveau wel

degelijk verschillen. Tijdens het domesticatieproces hebben genetische veranderingen plaatsgevonden die de verschillen in gedrag tussen de wolf en de hond kunnen verklaren. Ook zijn er bij de hond genen gevonden die verantwoordelijk zijn voor zetmeelvertering, wat verschillen in zijn dieet ten opzichte van de wolf kan verklaren. Een wolf heeft deze genen niet en wordt dan ook meer als een carnivoor gezien dan de hedendaagse hond (deze gaat meer richting een omnivoor, al blijft het een carnivoor).

De domesticatie van honden door de mens heeft dus tot aanzienlijke gedragsverschillen geleid. Honden zijn door selectief fokken aangepast in gedrag en uiterlijk om specifieke menselijke behoeften beter te dienen, zoals jagen, waken of gezelschap houden. Hierdoor zijn ze doorgaans meer afhankelijk van mensen geworden en laten ze kenmerken zien zoals een grotere tolerantie voor menselijke aanwezigheid en instructie.

>>

Knabbelen en sabbelen

“Fruiteters leven langer”
las ik ooit op een ansicht-
kaart. Wist jij dat de
Hovawart kan lezen?

De mijne zijn echte fruitliefhebbers. Mijn eerste Hovawart sprong tot anderhalve meter hoog om de appels uit de boom te stelen. Ik zie haar nog als de dag van gisteren op het gras liggen met een appel tussen haar poten, een uur lang heerlijk knabbelend en sabbelend. Het zou allemaal niet goed voor de hondenbuik zijn, maar die van mij at zomers bijna dagelijks verstandig. Mijn huidige twee hovawarts lijken niet door te hebben dat boven hun hoofd grote groene appels hangen met de boodschap hoe heerlijk knapperig en zoet ze zijn. Maar kleurenblind zijn ze allerminst. Althans, vuurrood kennen ze maar al te goed. Waar ik rondom de kersbomen een heus gevecht met merels, gaaien en kraaien voer, leg ik het laag bij de grond af: zodra een aardbei rijp is, wordt deze zorgvuldig van de plant genomen en smakelijk naar binnen geslurpt. Ook meloenen brengen mijn vrienden in vervoering. Als we na een zomerse avondmaaltijd zo'n geurende waterbom opensnijden loopt het kwijl ze uit de bek. Waar ze normaal iets dat ze krijgen toegeworpen hap-slik-wegwerken, zie je ze van een stuk meloen écht genieten, proevend en smakkend, knabbelend en sabbelend. Over proeven gesproken... Ooit gooide ik grappend een stuk citroen naar een van mijn kameraadjes. Ze hapte gulzig; maar in plaats van de directe weg naar de keel wist ze niet hoé snel ze dit stuk fruit met een vertrokken gezicht en opgekrulde lippen uit haar bek moest werpen. Je kunt van ze zeggen wat je wilt, maar zuurpruimen, dát zijn het niet.

De wolf speelt een belangrijke rol in het ecosysteem. Als toppredator (roofdier) helpt hij bij het reguleren van de populaties van dieren zoals herten en zwijnen, wat weer invloed heeft op de vegetatie en de algehele gezondheid van de natuur. Hierdoor wordt de terugkeer van de wolf door ecologen vaak als positief gezien. Wolven zijn meestal efficiënte jagers die alleen doden wat ze nodig hebben om te overleven.

En hoe nu verder? De toekomst van de wolf in Nederland lijkt veelbelovend voor de één, maar ook uitdagend en negatief voor de ander. Sinds de wolf rond 2015 terugkeerde naar Nederland, is zijn aanwezigheid zowel gevierd als verafschuwd. Aan de ene kant draagt de terugkeer van de wolf bij aan het herstel van een natuurlijk evenwicht en biodiversiteit. Dit kan positieve ecologische effecten hebben, zoals het reguleren van populaties van grote hoefdieren. Aan de andere kant brengt de terugkeer van wolven ook zorgen met zich mee, vooral onder boeren en veehouders die vrezen voor hun vee. Zeer recent is er melding gemaakt van een hond die door een wolf zou zijn meegenomen – inclusief riem – en vervolgens waarschijnlijk is gedood (Leusden, juli 2024).

Als de wolf al een plaats gegund wordt in ons overbevolkte landje, dan zijn er maatregelen nodig om conflicten te minimaliseren, zoals het gebruik van (elektrische) hekken of waakhonden. We moeten afwachten hoe en of er een balans gevonden kan worden tussen natuurbescherming en menselijke belangen. Voorlichting, compensatieregelingen

voor verlies van vee en effectieve beschermingsmiddelen spelen een cruciale rol in de acceptatie van de wolf in de Nederlandse natuur en samenleving.

Kampioensclubmatch Hovawart Bond Nederland

Kees van Gorp

6 juli, een dag waar we vol trots op terug kunnen kijken. Met maar liefst 57 ingeschreven honden zijn we toch een vereniging die 'meetelt'. Geen Nederlandse clubshow voor Hovawarts had een zo groot aantal deelnemers. Twee clubs, waarvan er een de grootste en oudste van Nederland is, hadden samen nog geen 40 deelnemers. Met recht dus trots op dit prachtaantal deelnemers die er samen een gezellige dag van hebben gemaakt. Duidelijk was dat mensen intens genoten van het samenzijn. Winnaars waren er natuurlijk ook, maar iedere deelnemer genoot van de dag en vooral van het samen zijn.

We hadden als keurmeester Stefaan Van den Bosch. Leuk was het om een zo rustige aardige keurmeester te ontmoeten. Een allround keurmeester die een speciaal examen voor de Hovawart heeft afgelegd. Dus wel degelijk een specialist voor ons ras. Het ringpersoneel was perfect op elkaar ingewerkt en de dag is in en om de ring vlekkeloos verlopen.

Bij de reuën gaf de heer Van den Bosch veel kwalificaties uitmuntend. Een reu kreeg een ZG. Een prachthond waarmee niet voor de show getraind was. In verband met de vakantie van de eigenaars werd hij voorgebracht door een voor hem vreemde handler. Hij wilde niet meelopen en was de clown aan het uithangen in de ring. Ach, hij had in ieder geval een leuke show. Onder de indruk van het gebeuren was hij zeker niet.

Bij de teefjes zijn er ook heel veel 'uitmuntends' gegeven, in de open klasse helaas maar 4. De rest kreeg een 'zeer goed' als beoordeling. Dit keer heb ik in de ring kunnen genieten van de honden zonder ze te keuren. Genoten heb ik van een heleboel prachtige honden, maar een hond was een juweel in de beweging. Haar naam Bagginnsa V'Tallis, ze werd Best of Breed en clubwinner 2024 met een dubbel CAC. Zoon van Bagginnsa Qubilai is Houwaert's Prince Rai (Rebel), hij werd beste reu. Ook een prachthond, maar hij moest in zijn gangwerk zijn meerdere erkennen in Tallis.

Bij zoveel deelnemers wordt er wel wat geduld verlangd van de deelnemers en de supporters. Ondanks dat we een paar kleine buitjes hebben gekregen, mochten we over het weer niet mopperen. Van tijd tot tijd zon en een perfecte temperatuur. Even was er een heel sterke rukwind. Die tilde de tent bij de keurmeesterstand op een blies hem weg. De tent is nu afgeschreven.

Er heeft een groot aantal vrijwilligers meegewerkt op en om de locatie. Langs het veld stond een stand waar de aanwezigen tegen heel aantrekkelijke prijzen een broodje hamburger of een tosti konden kopen. Ook was er een standje waar een shirt met het clublogo besteld of gekocht kon worden. Helaas waren de beloofde vestjes niet op tijd geleverd. Maar daar wordt volop aan gewerkt. Ze komen dus echt. Ze zijn later te bestellen. Er zijn twee personen die we zeker niet willen vergeten. De heer Ad Damme en mevrouw Jacqueline Wullms hebben ervoor gezorgd dat we een mooie serie foto's hebben gekregen. Ze kunnen later teruggezien worden! Heel erg bedankt voor zoveel

werk en geduld! Het horecateam heeft onder leiding van Hetty Slaats een perfecte job geklaard. Hetty heeft vooraf een heleboel secretariaatswerk verricht, waaronder het samenstellen van de catalogus en het verwerken van de inschrijvingen in samenwerking met anderen van het bestuur.

Kortom: ik ben trots op een groep bestuurders die zo intens bij de vereniging betrokken is. Een bestuur dat er voor en met elkaar is. Steeds een beetje verder uitgebouwd omdat we groeien. Groeien, denk ik, door een constant beleid en fantastische leden die er vandaag ook weer een echt feest van gemaakt hebben. Mooi was het om oprichters van de club nog steeds op de club te zien.

Dank jullie wel!

Kees van Gorp, een trotse voorzitter

Ons uitje

Henk en Mandy Wolters

De wekker gaat. Zondagochtend kwart over 6. Ik sta op, loop naar de garage en haal Alfie en Benson uit de bench. De jongens piepen en blaffen, ze weten dat er wat leuks staat te gebeuren. We gaan naar Tilburg! Gelukkig zitten we nu in groep 2, vorig jaar ging de wekker al om kwart over 5! En dat op zondag! Mandy heeft zaterdagavond alles al ingepakt onder geïnteresseerde blikken van de twee boys in de keuken.

Vorig jaar op Koningsdag hebben we onze pup opgehaald bij Kees. Een prachtige Hovawart reu, Benson. We hadden al een Labrador Retriever, Alfie. Kees adviseerde ons om de puppy cursus bij de club te doen, een Hovawart is in vergelijking met veel andere rassen wat uitdagender. Aangezien wij in het Hoge Noorden wonen, is dat een leuke reis van 280 km heen en ja, die 280 km moeten we dus ook weer terug. We begonnen de puppy cursus met alle broers en zusjes van Benson.

Superleuk om iedereen telkens weer terug te zien en de pups in hun ontwikkeling te

volgen. Na een paar keer trainen mocht onze Labrador Alfie ook meedoen, dus konden Mandy en ik beiden aan de bak.

We rijden om kwart voor 7 de straat uit voor onze reis naar Tilburg. Ice coffee en eierkoecken mee voor onderweg, wat een verwennerij. De reis gaat via Groningen, Zwolle, Arnhem, Nijmegen. Bij Nijmegen maken we op een parkeerplaats onze tussenstop. De jongens krijgen eten en kunnen even sanitair. Dan vervolgen we onze reis via Den Bosch en Vught en uiteindelijk rijden we dan de Lovense Kanaaldijk in Tilburg op.

Om 10 uur begint onze les, Kees slaat ons om de oren met nuttige tips en trucs. Ook vandaag zijn er een paar broers en zusjes van Benson bij de cursus, dat maakt het weer extra leuk. Na zo'n drie kwartier eindigt de les. Nou ja, ook niet helemaal. De baasjes gaan in de kantine een welverdiend kopje koffie of thee nuttigen. De honden gaan mee en oefenen gewoon nog even door: Hoe blijf ik in een kleine ruimte met veel drukpratende mensen

rustig liggen, terwijl er met regelmaat iemand over me heen stapt? Het moet gezegd worden: Ze leren snel.

Na de koffie en nog even gezellig nakletsen gaan we met zijn viertjes naar de auto voor de terugreis naar Groningen. 3 uurtjes later draaien we de oprit op en zijn we weer thuis.

We hebben weer een zeer geslaagde dag gehad, waarop we volop konden genieten van onze beide jongens Alfie en Benson.

Een dagje tuinieren op het clubterrein

Op 6 juli was het HBN-clubkampioenschap voor Hovawarts, waarover je in dit clubblad nog veel meer kunt lezen. Even voor deze belangrijke dag was de 'arena' al helemaal ingericht, inclusief een paar mooie podia voor de uiteindelijke winnaars. Dat was fijn, want zo hebben we al even kunnen trainen voor de wedstrijd: hoe moet ik met de hond lopen, hoe moet hij bij de keurmeester gaan staan, hoe kun je de tanden laten zien en hoe moet je netjes op het podium gaan staan na de overwinning.

Omdat het echt een heel grote happening zou worden met heel veel honden, eigenaren en andere gasten, wilde Kees graag dat het

terrein er keurig uit zou zien. Dat is voor de uitstraling van de club natuurlijk hartstikke belangrijk. Grappig is dat je dat als wekelijkse bezoeker niet zo opvalt. Je bent lekker aan het trainen en je drinkt gezellig een kopje koffie op het terras. Maar die grote wild uitgegroeide struiken bij de ingang, het lange gras langs de randen van het veld, de enorme stroken met brandnetels en bramen achter de hekken en onder de bomen. Dat zie je eigenlijk niet. Maar toen de ogen geopend waren, werd besloten om met een groot aantal leden van HBN en van Kynocenter Tilburg de handen ineen te slaan en er een stevige dag tuinieren van te maken. Zo geschiedde. Op 23 juni zou rond 10 uur worden begonnen. Iedereen had

zijn gereedschap, zijn werkhandschoenen en een forse dosis werklust bij zich. Zoals je op de foto's kunt zien, werd er overal enthousiast gezaagd, gesnoeid, gemaaid en gekruidd door heel veel mensen. Het lukte Kees en Marieke warempel om tijdens al dit werkgedruis nog een aantal honden met hun baasjes les te geven! Af en toe was er even tijd voor een kopje koffie of thee, een flesje water of een broodje. Maar verder vooral een lange dag ploeteren met jeuk van de brandnetels en schrammen van de bramen. Omdat vele handen licht werk maken en gedeelde smart halve smart is, lukte het toch om in de loop van de middag alles netjes afgerond te hebben en van de jeuk en de schrammen niet zo'n last te hebben. Het

terrein lag er keurig bij en was klaar voor de clubmatch. Fijn dat we dat met zijn allen hebben kunnen doen en dat we ook nog eens trots kunnen zijn op het resultaat. En Kees...? Ja, die was heel erg in zijn nopjes en enorm dankbaar. Wat fijn dat zo veel mensen bereid waren op hun vrije dag de handen eens flink uit de mouwen te steken voor de locatie waar zij elke week met hun viervoeters in de weer zijn!

Tekst: Jan van Doremalen
Foto's: Annemiek Kliebisch

Terugkomdag Houwaert's S-worp

26 mei 2024, terugkomdag voor de spruiten van de S2-worp. Bijna alle pupjes zijn er. Alleen Sarah Belle moeten we missen, voor haar is de afstand te groot. Leuk om de boefjes na anderhalve week terug te zien. Een goed moment voor de baasjes om ervaringen uit te wisselen en Kees met de nodige vragen te bestoken. Elk hondje is een individuutje en heeft dus ook een op hem toegespitste benadering nodig. Na een fysieke controle van alle pups, met uiteraard - waar nodig - wat adviezen en het beantwoorden van de vragen een les in de grondbeginselen 'Hoe loop ik met mijn pup naast mij zonder bij elke derde stap over hem te struikelen?'. Tja, dit is misschien al je zoveelste Hovawart, maar wat vergeet je het toch snel dat de kleine rakkers veel aandacht, geduld en liefde nodig hebben om tot een trouwe en fijne huisgenoot op te groeien. Goh, waar moet je toch ook alweer allemaal op letten? Het staartje, de oortjes, de oogjes, het bekje, lipjes, tongetje, überhaupt de houding. Pffff... wel veel hoor en dan ook nog tegelijkertijd proberen het boefje op een leuke manier met je mee te laten lopen aan het lijntje. Je komt soms handen en ogen tekort! Maar Zoals op elke zichzelf respecterende school: na het serieuze werk komt ook altijd weer het speelkwartier. En hoera, hoera, daar is de mama! Krijgen we lekker nog een keer een toetje!

Hetty Slaats

Good Old Hovi

Heeft u een 'oudere hond'? Neem dan eens contact op met mij. Graag probeer ik dan samen met u een leuk informatief artikel met foto te maken voor ons verenigingsblad.

Good Old Hovi Veteraan Effi vom Feuerteig, roepnaam Elsa

Op onze show waren ze er weer bij, Elsa en haar baasje Nico de Boer. Nico en Elsa zijn al jaren betrokken bij onze vereniging, zeg maar gerust vanaf dag 1. Aanvankelijk om te trainen en voor de opvoeding. Gaandeweg heeft Nico deelgenomen aan diverse shows, breitsportwedstrijden, UV-examens, spel-dagen enz. Ik was blij Elsa weer te kunnen zien en het leek wederzijds, met veel enthousiasme werd ik begroet en de herkenning was er meteen. Elsa is in Duitsland gefokt door Ute en Michael Vorsatz. Ute was jarenlang fokverantwoordelijke bij de RZV en Michael was president van de IHF. Met de familie Vorsatz had ik een heel bijzondere band. Michael was een van mijn mentoren en ook van Ute heb ik heel veel geleerd. Ongelooflijk veel documentatie gekregen en mee opgebouwd en ook heb

ik jaren een of twee keer in de week met ze getraind in Schwerte bij Dortmund. Ik behaalde hier de gouden sportspeld van de RZV. De enige Nederlander die dit ooit haalde. Voor de familie Vorsatz waren karakter en werkeigenschappen het allerbelangrijkste in de fokkerij. Helaas is Ute reeds overleden. Michael is uit de actieve hovawartwe-

reld teruggetreden. Persoonlijk was voor mij het mooiste moment, dat Michael hier in Tilburg een speurexamen afnam van Bille van Avalon en mijn cursist Jan Dikker. Ik had een hond getraind die een uitmuntend behaalde met het speuren. Jaren later kwamen Nico en Elsa weer eens naar de vereniging. Zij maakten al de mooie herinneringen weer wakker. Inmiddels besef ik dat niet alleen Elsa een veteraan is, maar dat ook ik een dagje ouder ben geworden. Nico, ik hoop dat jullie samen nog met regelmaat bij ons komen.

Kees van Gorp

Hovawart 013

interview

Kees van Gorp

Tilburg (013) is waarschijnlijk de Nederlandse stad waar de Hovawart het meest vertegenwoordigd is. Voor dit interview hoefde ik dus geen lange reis te maken. Gewoon even bellen en vragen of de koffie over een paar minuten klaar kon staan. Koffie en gezelligheid, nooit een probleem bij dit Brabantse gezin! Even een verrassingsavondje bij familie Somers. Ze vermoedden niets van de ware reden van mijn bezoek. Dus maar snel even verteld waarvoor ik kwam. Een kort interview

met hen over de beleving in de vereniging en natuurlijk over de Hovawart.

Ze zijn de eigenaren van Houwaert's Nanow Nero. Voor diegenen die niet alle namen voluit kennen: het gaat hier over Nero. Een echte boef met keizerlijk gedrag en een Italiaans temperament. Soms een grote mond, maar een klein hartje en een echte knuffelkont. Nero is de eerste Hovawart in het gezin dat uit vijf personen bestaat. Dit interview heb ik van de oudste dochter, Ylena afgenomen. Waarom juist met Ylena?

Ylena heeft de mbo-opleiding Dierenverzorging gevolgd en heeft in haar opleiding stagegelopen op mijn hondenschool. Hier heeft ze kennisgemaakt met de Boston Terriër, de Boxer en natuurlijk de Hovawart.

Ze kreeg ook alle mogelijkheden om verschillende nestjes mee te verzorgen. Ze liep veel liever op ons bedrijf mee dan dat ze in de schoolbanken zat. Toch heb ik er alle vertrouwen in gehad dat alles goed zou komen.

En jawel, de opleiding is met goed gevolg afgesloten. Vader Michael wilde eigenlijk een Rottweiler, zo'n echte stoere hond met een enorm dikke grote kop en spiermassa.....

Tja, zelf wat klein van postuur, geen enorme spieren... (lees dit als een grapje). Als eerste echte hond in een gezin met een paar pubers geeft dat toch wel wat om over na te denken. Ylena is wel een klein prinsesje, ze werd iedere dag door haar ouders naar haar stage gebracht. Alsof 013 een wereldstad is waar je niet doorheen kunt komen op de fiets. Het brengen en halen gaf ook weer contacten met de ouders en zo werd er kennisgemaakt met ons en de honden. Die 'platkoppen' vond hij maar niets, maar de langharige Rottweilers vonden ze prachtig. Het zien van een Hovawart vond Michael beter bij zijn stoere imago passen. Ook moeder Cindy was meteen verliefd op de Hovawart. Dus bij het volgende nest waren

ze heel vaak aanwezig. Er was een sterke voorkeur voor een stevige teef. Maar er moest wel een karaktertje inzitten..... En toen werd er een mooie zwart/blonde reu geboren. Na veel praten werd toch besloten dat het een reu zou worden. Dit werd dus Nanow Nero. Ik wilde graag een mooie reu in Tilburg houden. De mooiste en beste teef van het nest ging naar Willy en Piet Sterks die ook verder wilden fokken. Met Nero heeft Ylena lange tijd getraind. Maar wanneer andere zaken (boys, werk, uitgaan en dergelijke)

interessanter worden dan komen er andere vrijetijdsinvullingen.

Cindy nam tijdelijk de lessen over, maar door haar blessures kon ze dit niet volhouden. Michael op het trainingsveld leek mij niet zo'n goed idee, dus kwam er een einde aan de trainingscarrière van Nero. Ik zie Michael nog een keer binnenkomen met Nero in zijn nek als een jager die zijn geschoten wild in de nek draagt. Ach ja, soms kan men ook mij nog laten schrikken. Nu zijn Michael en Nero twee dikke maatjes die continu de clown uithangen met elkaar. Nero is een officiële dekru die prima resultaten heeft behaald. Zijn meest recente succes was de 2e plaats op onze clubmatch! En Nero wacht op een mooie jonge dame. Na het stoppen van het trainen is de familie Somers nog steeds erg betrokken bij de club. Michael voor diverse klusjes, de door hem geproduceerde kat voor de gedragstests is wel het meest bekende werkje. Cindy is er van tijd tot tijd voor kantinewerkzaamheden en Ylena helpt mee bij het voorbrengen (shoewen) van de honden.

In het dagelijks leven is Nero een superfijne gezinshond, aldus de Somertjes! Dagelijks wandelt hij in het bos waar ze bij in de buurt

wonen. Het is ondertussen wel zijn bos geworden waar hij met veel verschillende honden speelt. Tijdens het afnemen van dit interview was hij heerlijk aan het spelen met mijn vier maanden oude pup Saida. Ondertussen wordt er in huize Somers druk gediscussieerd over een tweede Hovawart. Ik zou het heerlijk vinden als er een tweede Hovawart in huize Somers komt, het liefst een uit het buitenland, zodat we in de toekomst weer een nieuwe bloedlijn hebben. Ik wil hem met plezier helpen uitzoeken.

Beste (aspirant)fokker en dekru-eigenaren,

Onze website bevat veel informatie over de fokkerij. Informeer ook bij de Raad van Beheer over de regelgeving, dekmelding, geboorteaangifte, enz. De club helpt u graag maar het fokken is een verantwoordelijkheid van de fokkers zelf. Wat u van de club mag en kunt verwachten, staat eveneens op de website. Besef en begrijp dat u zich goed dient in te lezen. Zeker de verkoop van de pups is een zorg voor uzelf. Maak een goede indruk door veel vooraf te regelen. Goed voor u, goed voor de club en duidelijk voor uw toekomstige pupkopers.

Normen fokkerij voorheen normenmatrix

Kees van Gorp

In mijn voorwoord haalde ik al even de foknormen aan. De foknormen staan voor het basisreglement dat voor diegenen geldt, die een Hovawart willen fokken met een FCI-erkende stamboom. De minimale eisen van de Raad van Beheer dus. Een door de Raad van Beheer erkende rasvereniging heeft de mogelijkheid om dit basisreglement in een eigen VFR (VerenigingsFokReglement) aan te scherpen. Voor fokkers die lid zijn van een vereniging, is er dus een strenger ofwel uitgebreider reglement.

Inmiddels is er een vijfde hovawartvereniging op komst. Er wordt stevig overlegd over de foknormen. Drie reeds erkende verenigingen hadden al overleg gehad met elkaar, waarna ook onze erkende hovawartvereniging uitgenodigd werd bij het overleg. We betreuren het dat we niet vanaf het begin bij het overleg betrokken zijn geweest. De reden is naar alle waarschijnlijkheid 'oud zeer'. De vijfde vereniging is nog niet erkend en wordt nog nergens bij betrokken. Voor ons is het geen enkel probleem om hen direct bij het overleg te

betrekken. Wellicht is er een mogelijkheid om met hen samen te werken. Ook deze vereniging zal steun nodig hebben om een gezonde basis op te bouwen. Uitwisselen van informatie en uitwisselen van dieren is, denk ik, altijd goed. Een van de grootste struikelblokken tijdens de overleggen is dat wij er radicaal op tegen zijn dat rasverenigingen een monopoliepositie in de fokkerij kunnen hebben. Natuurlijk doen we er alles aan om mensen aan de vereniging te binden, maar we willen geen dictatuur en een verplichting tot lidmaatschap opleggen. We hebben nu vier erkende hovawartverenigingen, drie daarvan werken prima samen. De onze staat wat meer op een zijspoor. Niet wenselijk, maar het gebeurt wel. Wij staan ervoor dat een VFR streng moet zijn, maar het basisreglement (ofwel voorheen de normenmatrix) moet haalbaar zijn voor iedere serieuze fokker, georganiseerd of niet-georganiseerd. In het ledenportaal worden leden die dat wensen, op de hoogte gebracht over de foknormen en het verloop van de onderlinge gesprekken hierover.

Hovawart clubmatch in Duitsland

Kees van Gorp

Duitsland heeft drie FCI-erkende en een aantal niet-erkende hovawartverenigingen. De niet-erkende verenigingen hebben van tijd tot tijd ook honden die wel FCI-erkend zijn.

Onze vereniging heeft aan basisverbreiding gedaan met honden uit deze verenigingen. Een van de dissidente verenigingen, zoals de niet-erkende verenigingen soms genoemd worden, heeft op zaterdag, 14 september een clubmatch. Deze vereniging is de OHC, Ostdeutscher Hovawart Club. De show zal plaatsvinden in Brandenburg. Meer info vind je op de website www.hovawart-ohc.de. Deze vereniging onderscheidt zich van alle andere verenigingen door haar specifieke doel, namelijk zo veel mogelijk een basis blijven opbouwen uit voormalige DDR (Oost-Duitse) -lijnen. Ik ben gevraagd als keurmeester voor deze dag. Een verzoek waarop ik graag ben ingegaan. Ook hier geldt: hoe meer contacten we maken, hoe meer we kunnen werken aan samenwerken en delen van gegevens. Ik zal een dag eerder naar Brandenburg gaan en daar een hotel nemen. Ook onze secretaris zal naar Brandenburg gaan en deelnemen aan de show. Ik hoop dat we nog wat meer deelnemers uit Nederland gaan krijgen vanuit onze vereniging.

Basis verbreden

Kees van Gorp

verwante reuen te gaan voor dekkin- gen. Ook het aankopen van honden in het buitenland past heel goed in deze strategie. Natuurlijk is het verstandig om de aanschaf te doen in overleg met de club. Honden aankopen bij fokkers waarvan al honden in de vereniging zijn, heeft minder waarde

Hoe belangrijk het is om nieuwe dekreuen en bloedlijnen te kunnen krijgen, heb ik al heel vaak proberen duidelijk te maken. Onze fokbasis is erg klein en vaak noodgedwongen, veel te eng gefokt. Wat kunnen we daaraan doen? Allereerst proberen met de andere organisaties samen te werken. Dus zowel nationaal als internationaal investeren in nieuwe bloedlijnen. Dat betekent: onze fokkers vragen om naar buitenlandse of niet-

dan totaal nieuwe lijnen aanboren..... We zullen als vereniging ook hovawarteigenaren oproepen om hun honden beschikbaar te stellen. Misschien treffen we het dat er Hovawarts in Nederland zijn die we mogen gebruiken. Een oproep hiertoe kan natuurlijk op verschillende manieren, bijvoorbeeld via onze website. Deze wordt goed bezocht, dus wie weet.

Bad Salzuflen

Hetty Slaats

In het weekend van 29 en 30 juni togen we naar Bad Salzuflen, Kees had een uitnodiging ontvangen om de Hovawarts van de Hovawart Gemeinschaft Deutschland te komen keuren. Heenreis op 29 juni. We hadden verwacht zo'n 3 tot 3,5 uur te rijden, maar we zijn op tijd vertrokken. Je weet nooit wat er onderweg kan

gebeuren. Gelukkig maar, want we hebben geen 3,5 uur gereden, maar wel liefst 6 uur! Maar het was de moeite waard. Op 30 juni arriveerden we ruim op tijd voor de show op de prachtige boerderij van de familie Hergesell. Er was 's nachts een zware onweersbui geweest en 's morgens regende

het nog steeds. Moddervorming en risico op uitglijden in de ring waren dus gegarandeerd! De deelnemers en hun ingeschreven Hovis lieten zich niet afschrikken en waren vrijwel allemaal aanwezig. Alle gepresenteerde honden kregen een individuele beoordeling, die met de bekende 'Keesiaanse' humor

duidelijk werd uitgelegd aan de eigenaar en het publiek. En dit alles zoveel mogelijk onder een tentdak en enkele (zonne)parasols. Ja, de regen liet zich niet verjagen door het goede humeur van de deelnemers en organisatoren, en ook niet door de mooie, robuuste reuen en de goedgeproportioneerde teefjes. Vriendelijk en goed te betasten waren deze Hovawarts over het algemeen allemaal. Pas na de laatste keuring verscheen aarzelend een eerste zonnestraal.

Het was een vruchtbare dag. Er heerste een ongedwongen, vriendelijke, bijna familiale sfeer. Er waren heerlijke - vooral zelfgemaakte - lekkernijen, maar vooral: al lang bestaande hovawartcontacten zijn geüpdatet, nieuwe contacten zijn gelegd, mooie Hovawarts hebben zich gepresenteerd. Heel waardevol voor de toekomst, binnenlandse, maar zeker ook internationale contacten zijn van groot belang voor basisverbreding en het gezond houden van ons ras.

Jongehondendag Houwaert's Q-worp

Gert en Sonja

Zaterdag 20 april was een spannende dag voor het Houwaert's Q-nest dat het levenslicht zag op 2 maart 2023. Zelfs trotse ouders Jones en Lady Gaga waren present om te zien hoe hun pubers Lola, Balou, Summer, Jayno, Benson en Borg hun beste pootje voorzetten op een door Kees uitgestippeld spannend parcours boordevol prikkels. Even het verloop van de erg geslaagde activiteit schetsen. Sylvia en Jules hadden ons uitgenodigd op hun schitterende locatie 't Grenscafé, pal op de grens met België in Reu-

sel. Met koffie en gebak van een uniek interieur genieten en de spanning voor wat komen gaat een beetje opbouwen. Daarna deden de pubers hun eerste individuele test.

Eerst een exterieuromschrijving waarbij spraakwaterfall Kees stenotypiste Hetty om de oren sloeg met allerlei termen en superlatieven van mooi, want dat zijn ze allemaal. Dit onder toezien van een speciaal uit Friesland overgekomen dame die haar hart verpand heeft aan Boxers.

Het tweede luik* bestond uit een gedragstest. Een parcours waarbij onze helden belaagd werden door allerlei prikkels: een enorme groene kat met een lange krulstaart op wielen, een massa volk dat bedreigend dichtbij komt en kriskras rondloopt, een belletje, gekke pinguïns, een blauw tapijt, een geurspoor met lekkers, een hand dat het lekkers uit de voerbak pikt waaruit de pubers net staan te smullen, om er maar enkele te noemen. Allemaal geen probleem voor de helden van het Q-nest.

Rest me nog te melden dat gastgezin Sylvia en Jules - de trotse eigenaars van Lola - ons culinair verwend hebben met een heerlijke lunch. Daarna trokken we met zijn allen in de directe groene omgeving de bossen en velden in langs smalle stropersweggetjes voor een fikse wandeling die eindigde bij een café. Wat kun je meer wensen?

Schol of proost op deze prachtige dag!

2 contente Belgen tussen een hoop fijne Hollanders.

* Nederlands: deel

GRASAREN!

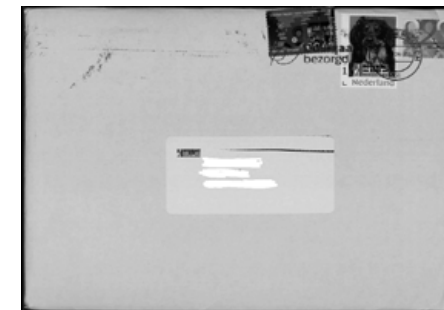
Sinds de gemeenten de natuur weer meer ruimte gunnen, groeien wilde bloemen en planten en dus ook de grasaren welig. Ik weet nog dat wij als kind de aren in onze mouwen omhoog lieten kruipen, dat was toen een leuk tijdverdrijf. In juni tot en met augustus zijn ze er volop. Grasaren hebben weerhaakjes. Dat zijn de lange stekels die uit de aar steken. Door deze weerhaken blijven de aren makkelijk in de vacht van je hond hangen. Ze kunnen ook in de neus, oren en ogen van de hond terechtkomen en zelfs in de huid dringen. Door de weerhaken kan een gasaar

maar één kant op bewegen en daardoor steeds verder de holtes inkruipen. Omdat de weerhaken erg scherp zijn, kunnen ze de huid binnendringen. Let wat dat betreft vooral op de huid tussen de tenen. Het spreekt voor zich dat het belangrijk is een aar zo snel mogelijk te (laten) verwijderen. Probeer je hond zo veel mogelijk bij grasaren uit de buurt te houden en controleer hem even na een wandeling. Voorkomen is altijd beter dan genezen!

Hetty Slaats

Heeft tante Post het moeilijk?

Ja, zeker, per 1 januari werden de prijzen verhoogd. Gelukkig wisten we ervan en hebben we keurig de vereiste 3 + 43 c gefrankeerd op de enveloppen met clubbladen. Zelfs + 44 c, want "nee, postzegels van 43 c hebben we niet". "Uh...., nee zelfklevend zijn ze niet." Dus elke envelop heeft een extra postzegel van 44 c gekregen die door mij hoogstpersoonlijk is bevochtigd. Heeft jullie Hovi met zijn uitstekende neus er misschien iets van gemerkt?

Per 1 juli 2024 werden de posttarieven nogmaals verhoogd. Het tarief voor de clubbladen blijft gelijk aan dat van 1 januari, namelijk 3,70 euro. Een stevige prijs, maar geen enkel lid heeft bij de penningmeester aangegeven dat hij/zij het clubblad niet meer in papieren vorm wenst te ontvangen. We gaan er daarom vanuit dat onze leden ons clubblad zodanig waarderen dat onze vereniging de verzendkosten voor lief moet nemen.

Hetty Slaats

Maar helaas, tante Post was niet tevreden. Vrij snel kreeg onze penningmeester van een lid bericht dat hij maar liefst 5,45 euro strafport moest betalen, omdat de envelop onvoldoende gefrankeerd zou zijn. Gelukkig kun je, als je niet helemaal digibeet bent, via internet een foto van het gewraakte poststuk bekijken. Jawel hoor, op de envelop prijkten keurig een zegel van 2, een van 1 met een prachtige hovawartkop, en een van 44 c. Foutje van tante Post of een ongeoorloofde manier om inkomsten te genereren? Dat weten we niet. Wel willen we onze leden waarschuwen. Ben op je hoede en voldoe niet zomaar aan een verzoek tot betaling van strafport. De vereniging doet zijn best de enveloppen voldoende te frankeren. We hopen dat niet nog andere leden de dupe zijn geworden van deze handelwijze van tante Post

